

Els poemes de Carles Magrinyà

Carles Magrinyà, traductor de Tíbul a la Fundació Bernat Metge, acaba de donar-nos la més bella sorpresa, amb la publicació dins "Les Edicions Arc de Barà", del volum "El meu hort ha florit". Per aquest fet, el Camp de Tarragona, que posseix amb Ventura Gassol, el cantor de l'exaltació i el fervor, i amb Lluís Bertran i Pijoan, l'elegiac poeta del domini, acaba de guanyar el poeta de la gentilesa. Confessem que en "Esteles de Llum", primer llibre de poemes de Carles Magrinyà, res no feia sospitar-ho.

Set anys s'han escoltat des de la publicació d'"Esteles de Llum". Tal vegada l'haver d'escollir entre la producció d'un temps així extens, pot fer sospitar que "El meu hort ha florit" prengui un cert aire d'esser compost una mica a la ventura. Diferents estats d'esperit hi són, certament, vidents, i singularment en el darrer apartat, esdevé una mica difícil establir una concordància entre les composicions que en nombre tan nodrit el formen. No obstant, una impressió general és fa, des de bell comeng, albiradora: la d'haver topat amb un lluminós i galant esperit, qui sent intensament la joia del cantar i en té consciència plena.

Ha estat dit que un segon llibre de poesies és, ben sovint, una amplificació d'un primer llibre, però en aquest cas s'esdevé ben altrament. L'enginy i la discreció d'uns sonets, vos allunyen, ben tost, d'aquell aire romàntic, una mica preciosista a voltes, que s'emparava d'"Esteles de Llum". El poeta plasma qualsevol fugitiva subtileza i es complau en concentrar-la en una imatge final. Escau aquest joc al sonet el qual defuig, a les seves mans, el marmori encarcarament i guanya fluidesa a mida que hi pren relleu una exquisida sabor epigramàtica.

Seria un error de deixar-se suggestionar per la normalitat del vers. Aquesta atemperà l'expressió dels sentiments i dona més plasticitat a les imatges. Hi ha una qualitat d'èxtasi en el poeta vallenc, un cert embadaliment per la comparança alada que acorda amb el seu esperit recollit. El paisatge extern apareix com una prolongació del seu món interior i, així, del bosc, en copsa la maravella d'una rosa la qual pren un cert volum simbòlic en dir el poeta

me la posava al trau, damunt del pit,
com si l'amor, que hi tinc, hi hagués florit.

Un sonet, "El toll d'aigua", ens podria donar una imatge de la seva poesia. En el camí, precisament ple de fang, hi ha un toll d'aigua clara

quin mirall!
cel blau i núvols i aus, tot dins, davall
d'un trau de llum damunt la terra obscura

Es l'estrofa final la que ens precisa l'alegoria

O joia d'ésser transparent i casta
i fecondada per la llum, que abasta
a creâ un món davant d'un altre món!

Aquest "món davant d'un altre món", serà, veritablement, el de la poesia? En tots els seus aspectes, no per ventura. Hi ha la poesia realista, Maragall si més no, amb "La vaca cega", que podria curar de desmentir-nos si ens arrisquessim a afirmar-ho.

Hi ha en tota producció poètica, alguna cosa que està per damunt de l'intel·ligència, un do del cel que és donat gratuïtament a l'artífex: l'inspiració. Carles Magrinyà apareix a aquesta, un equilibri i una discreció ben singulars. Sens dubte, això darrer ho deu a allò que té de veritable artista, entenent com a art, el que, en l'obra, hi ha d'esforç i d'enginy. Ara que aquest esforç no creguessiu que s'ha de fer vistent en l'obra, la qual té tota l'aparença i la frescor d'haver rajat tranquil·la i serena. En un dels seus poemes, "Art Poètica", l'autor d'"El meu hort ha florit" cura d'aclarir el secret de tota realització

Sols per l'amor i el fecondant dolç
es forja els vers cadent d'inspiració.

A donar credulitat a alguns dels seus versos millors, el poeta trobaria en la poesia el consol d'una amor esquiva.

O! vetaquí la imatge del cor meu!
Si un record és espina que el punyeix,
amb florida de versos el cobreix.

Seria aquest amor el que mantindria el poeta dins el seu món, privant-lo d'assaborir la bellesa del món extern. Així Carles Magrinyà no podria esdevenir el cantor d'un paisatge si no fos donant aquest com un reflex d'ell mateix. "Amb tu" ens ho evidencia prou, per més que un altre poema "Cant a una diada d'excursió" el paisatge intenti prendre relleu per pròpia força. I, tanmateix, aquest paisatge que trasllueixen les estrofes del poeta vallenc, tot fent, però, camí vers una imatge personal, no té res d'artifici, val a dir-ho. La naturalesa dura de la muntanya camperola, la dels cingles calissos, hi és expressada amb prou unció i fidelitat, ja que el poeta troba que s'adiu amb la seva ànima

i em plau l'alta muntanya i aquells pins
solitaris damunt dels cingleràs!

En el seu primer llibre, on el poeta és mostra més lliure de preocupacions idíl·liques, és on veritablement va reeixir a donar el paisatge amb tota la seva intensitat.

En la primera meitat d'“El Bose Tallat” hi pren una vibració extraordinària que el to exaltat fa, encara, més punyent. Ara però, el poeta ha perdut la seva mica de ferotgia, guanyat per una amor que ens conta desdenyosa i això recolleix el seu esperit i el torna candorós.

Aquesta candor, regulada per una positiva elegància, dóna imatges plenes de galania. Sembla, també, que priva al poeta d'enfondir dins la pròpia passió i això seria de doldre, si no haguéssim obtingut, per aquest mitjà, el nostre poeta de la gentilessa. Hi ha una estrofa en “L'odorant present” que considerem, sota aquesta suggestió, d'allò més significativa. Unes pomes han estat ofertes al nostre cantor, i diu

No seré impiadós que un jorn hi clavi
mes dents, d'assaborir-les cobejants;
sols hi abaixava reverent el llavi,
per gràcia de venir de vostres mans.

Així, si un altre hauria estat golut de la fruita que ve de mans amades, el nostre autor, guanyat per la gentilessa

sols hi abaixava reverent el llavi,

En un segon apartat d'“El meu hort ha florit”, el poeta vallenc s'abandona al vol d'un cançoneig lleuger. La seva agilitat per la rima volandera hi és mostrada a bastament, i les estrofes atresoren adés una melangia dolça, adés un vagareig imaginatiu, mig maliciós, mig innocent. “Cançó del cel blau” i “Cançoneta” són peces prou reeixides i, encara, podriem citar “Cançó del desig” i “Cançó d'una Santeta” (plena, aquesta darrera, d'una diamantina ironia), obres totes amarades de llum, dolç joguineig de maduresa a l'encalç de la música.

En “Esteles de Llum”, el poema “Egloga idíllica” es destacava pel seu major grau de frescor i vivesa, de la resta de composicions del volum. D'ella volem derivar una amable tendència a l'evocació d'escenes d'infantesa, que és nota en Carles Magrinyà. El poeta hi posa una pura passió i “El Desig Blau-Rosa” i “Camperola idíllica”, situats dins d'aquesta tendència, tenen una gràcia alada. En la primera exprem tota l'essència d'una suggestió que avalora, al llarg del poema, amb observacions directes.

JOSEP IGLESIAS